

ΑΙΤΗΣΗ ΑΚΥΡΩΣΗΣ

1. του σωματείου με την επωνυμία «Συνδικάτο Εργαζομένων Οργανισμού Αστικής Συγκοινωνίας Θεσσαλονίκης», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη οδός Αλ. Παπαναστασίου αρ. 90 ΑΦΜ 090126545 ΔΟΥ Η' Θεσσαλονίκης
2. του συνεταιρισμού με την επωνυμία «ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΥΝ.Π.Ε.», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη οδός Αλ. Παπαναστασίου αρ. 90, και εκπροσωπείται νόμιμα, ΑΦΜ096000591 ΔΟΥ Η' Θεσσαλονίκης
3. του σωματείου με την επωνυμία «ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥΧΩΝ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» » που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη οδός Καραολή Δημητρίου 30 και εκπροσωπείται νόμιμα
4. του Φίλιππου Καραβάτου του Παύλου, κατοίκου Θεσσαλονίκης οδός Προβελεγγίου αρ. 7 ΤΚ 54248, ΑΦΜ 025270876 ΔΟΥ Πολυγύρου

ΚΑΤΑ

1. της υπ' αριθμ. Α – οικ. 69969/3872/6-11-2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. Α – 44038/4189/09 (Β' 1930) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Προσωπικού του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ) (Κανονισμός Γ')» », που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ τ. Β' 3999/16-11-2017
2. του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα

Θεσσαλονίκη, 12-1-2018

Συνοπτική έκθεση νομικών ζητημάτων

Αίτηση ακύρωσης κατά της Υ.Α. με την οποία εισήχθη κατ' ουσίαν ασυμβίβαστο μεταξύ της ιδιότητας του εργαζόμενου στον Ο.Α.Σ.Θ. και της ιδιότητας του μετόχου ή στελέχους ή εργαζομένου σε επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τον οργανισμό. Έννοια συναλλαγής. Έννομο συμφέρον εκμισθωτή συνεταιρισμού και σωματείων με μέλη εργαζόμενα στον ΟΑΣΘ. Παραβίαση της οικονομικής ελευθερίας, του δικαιώματος στην περιουσία και της αρχής της αναλογικότητας. Απειλή πειθαρχικών κυρώσεων εις βάρος τρίτων εργαζομένων-μη μετεχόντων στη συναλλακτική σχέση. Υποχρέωση αποβολής ιδιότητας και μεταβολή σύνθεσης οργάνων διοίκησης συναλλασσόμενων. Απουσία δικαιολογητικού του περιορισμού λόγου δημοσίου συμφέροντος. Έλλειψη αναγκαιότητας και προσφορότητας. Κατά περίπτωση στέρηση περιουσιακού δικαιώματος άνευ καταβολής αντισταθμίματος.

I. Η ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΡΑΞΗ – ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. Α – οικ. 69969/3872/6-11-2017 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. Α – 44038/4189/09 (Β' 1930) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Προσωπικού του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ) (Κανονισμός Γ')» », που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ τ. Β' 3999/16-11-2017, εισήχθη ασυμβίβαστο μεταξύ της ιδιότητας του εργαζόμενου στον Ο.Α.Σ.Θ. και της ιδιότητας του μετόχου ή στελέχους ή εργαζομένου σε επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τον Οργανισμό.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 24της υπ' αριθμ. Α - 44038/4189/09 (Β' 1930) απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Προσωπικού του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (Ο.Α.Σ.Θ.) (Κανονισμός Γ')», που φέρει τον τίτλο “**Γενικές Υποχρεώσεις Προσωπικού**”:

«1. Το προσωπικό οφείλει να γνωρίζει και να τηρεί αυτόν τον Κανονισμό και τις εκάστοτε αποφάσεις, εγκυκλίους, ανακοινώσεις και οδηγίες των αρμοδίων οργάνων του Ο.Α.Σ.Θ..

2. Το προσωπικό έχει υποχρέωση να επιδεικνύει τη μεγαλύτερη δυνατή επιμέλεια και να αφιερώνει ανεπιφύλακτα τις γνώσεις και την εμπειρία του, όπως και τη δραστηριότητα και ενεργητικότητα του, στην εκτέλεση της εργασίας του.

3. Έχει την υποχρέωση να εξυπηρετεί, ευσυνείδητα και μέσα στα όρια των κειμένων νόμων και κανονισμών, τα συμφέροντα του Ο.Α.Σ.Ο., συμβάλλοντας με όλες τις δυνάμεις του στην αριότερη λειτουργία του.

4. Έχει υποχρέωση να προσέρχεται ανελλιπώς και να εργάζεται κανονικά καθ' όλο το καθοριζόμενο, κάθε φορά, ωράριο και να ασχολείται αποκλειστικά με την εκτέλεση των καθηκόντων, τα οποία συνεπάγεται η θέση που κατέχει.

5. Το προσωπικό αδυνατώντας λόγω ασθένειας ή άλλου ανυπέρβλητου κωλύματος να προσέλθει στην εργασία του, οφείλει να το γνωστοποιεί αμέσως (κατά την εκδήλωση της ασθένειας ή την εμφάνιση του κωλύματος) και δια παντός πρόσφορου μέσου.

6. Το προσωπικό είναι υποχρεωμένο να εκτελεί τις προφορικές και γραπτές εντολές των Προϊσταμένων του. Σε περίπτωση που οι οδηγίες που του δίνονται είναι, κατά την άποψη του, αντίθετες με άλλες, έχει δικαίωμα να επιστήσει την προσοχή του Προϊσταμένου, αλλά όταν αυτός επιμένει, είναι υποχρεωμένο να τις εκτελέσει και στη συνέχεια δύναται να αναφερθεί εγγράφως στον αμέσως ανώτερο προϊστάμενο (Διευθυντή της Υπηρεσίας του ή Γενικό Διευθυντή).

7. Το προσωπικό, που ορίζει ο Ο.Α.Σ.Θ., υποχρεούται να φέρει, κατά τις ώρες εργασίας του, τις χορηγούμενες υπηρεσιακές στολές, είδη ιματισμού και οποιαδήποτε άλλη εξάρτηση που στοχεύει στην ευπρεπή εμφάνιση ή στην ασφαλή εκτέλεση της εργασίας.

8. Το προσωπικό είναι υποχρεωμένο να τηρεί αυστηρά όλα τα αναγκαία μέτρα ατομικής και συλλογικής προστασίας και ασφάλειας.

9. Το προσωπικό οφείλει να συμπεριφέρεται προς τους ανωτέρους του, προς τους συναδέλφους και τους υφισταμένους του με λεπτότητα και ευγένεια, καθώς και με πνεύμα συναδελφικής συνεργασίας, για την εξυπηρέτηση και ανάπτυξη των συμφερόντων του Ο.Α.Σ.Θ., τα οποία πρέπει να αποτελούν τον γνώμονα κάθε προσπάθειας και ενέργειας του. Την ίδια συμπεριφορά επίσης οφείλει να έχει προς το επιβατικό κοινό και σε κάθε τρίτο που, για λόγους υπηρεσιακούς, έρχεται σε επαφή.

10. Το προσωπικό οφείλει να αναφέρει αμέσως και εγγράφως, στην αρμόδια για θέματα προσωπικού υπηρεσία, κάθε μεταβολή των τηρουμένων από την υπηρεσία στοιχείων.

11. Οι Διευθυντές και Προϊστάμενοι κάθε βαθμού οφείλουν να κατατοπίζουν και να καθοδηγούν τους υφισταμένους τους στο αντικείμενο της εργασίας τους και σε κάθε γενικό θέμα που έχει σχέση με την εργασία. Οφείλουν επίσης να μεριμνούν ώστε οι υφισταμένοι τους να λαμβάνουν γνώση των αποφάσεων, ανακοινώσεων και εγκυκλίων.

12. Κάθε Προϊστάμενος είναι υπεύθυνος για την τήρηση της πειθαρχίας από τους υφισταμένους του, καθώς και για την κανονική εκτέλεση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί.

13. Το προσωπικό οφείλει, όταν αρμοδίως κληθεί για παροχή διευκρινίσεων ή κατάθεση ή μαρτυρία εξώδικη ή δικαστική, να καταθέτει με βάση εκείνα τα οποία, λόγω της θέσης εργασίας του, γνωρίζει.

14. Απαγορεύεται στο προσωπικό:

α. Η απασχόληση, κατά τις ώρες εργασίας, σε προσωπικές ή ξένες, προς το έργο του, ασχολίες.

β. Κάθε απασχόληση εκτός ωρών εργασίας, που συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες του Ο.Α.Σ.Θ., εκτός και αν, προς τούτο, έχει ζητηθεί και χορηγηθεί έγγραφη άδεια από την Διοίκηση.

γ. Η απασχόληση υφισταμένου, από ιεραρχικά ανώτερο, σε εργασίες ξένες προς την υπηρεσία κατά την διάρκεια του ωραρίου εργασίας ή και μετά από τη λήξη αυτού. Η σχετική παράβαση αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

δ. Να δέχεται δώρα ή να εξασφαλίζει άμεσα ή έμμεσα υπέρ αυτού ή των οικείων του, ωφελήματα κάθε φύσης, από οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων. Η σχετική παράβαση, εκτός των άλλων ποινικών ή αστικών συνεπειών, αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

ε. Να μεταδίδει ή να συμμετέχει στην μετάδοση ανακριβών ή ψευδών ειδήσεων για τον Ο.Α.Σ.Θ.

στ. Να εξάγει παράνομα, από τις εγκαταστάσεις του Οργανισμού, υλικά ή οποιοδήποτε αντικείμενο που ανήκει στην ιδιοκτησία, νομή ή κατοχή του Ο.Α.Σ.Θ.

ζ. Να παραμένει ή να περιφέρεται άσκοπα στους χώρους εργασίας.

η. Η συμμετοχή του, είτε ατομικά είτε συλλογικά, στο να επιλαμβάνεται θέματος για το οποίο έχει συμφέρον το ίδιο ή συγγενής του εξ αίματος ή αγχιστείας, μέχρι και τρίτου βαθμού».

Με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. Α-οικ. 69969/3872 (ΦΕΚ Β' 3999/16-11-2017) απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, η οποία εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 30 του ν. 4482/2017, που ορίζει ότι «Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Σ.Θ., μπορεί να καταργείται ή τροποποιείται κάθε Κανονισμός που αφορά στον Ο.Α.Σ.Θ.», προσετέθη στο ανωτέρω άρθρο 24 του Κανονισμού Προσωπικού, περί των γενικών υποχρεώσεων του προσωπικού, παράγραφος 15, η οποία έχει ως εξής:

«15. Οι εργαζόμενοι στον Ο.Α.Σ.Θ. δεν επιτρέπεται να είναι μέτοχοι ή στελέχη ή εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τον Οργανισμό. Από τη δημοσίευση της παρούσας παρέχεται χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών, προκειμένου οι εργαζόμενοι να τακτοποιήσουν κάθε εκκρεμότητα σύμφωνα με την παρούσα διάταξη».

Άλλωστε, σύμφωνα με το άρθρο 26(Πειθαρχικά Παραπτώματα) του ίδιου Κανονισμού:

«1. Κάθε παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος, με πράξη ή παράλειψη που είναι δυνατόν να καταλογισθεί, αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα.

2. Με την έννοια υπηρεσιακό καθήκον νοείται κάθε υποχρέωση που απορρέει από:

2.1. Τις σχετικές διατάξεις των ισχυόντων Κανονισμών.

2.2. Τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ατομική σύμβαση εργασίας, τις αποφάσεις, εγκυκλίους, οδηγίες και εντολές, γραπτές ή προφορικές, που κάθε φορά ισχύουν, από τη φύση της εργασίας, καθώς και από τη συμπεριφορά και γενικά την

διαγωγή του εργαζόμενου, κατά την εκτέλεση της εργασίας εντός του χώρου και του χρόνου εκτέλεσης αυτής.

2.3. Την κείμενη νομοθεσία.

3. Η κίνηση της διαδικασίας παραπομπής του προσωπικού για πειθαρχικό παράπτωμα, γίνεται μόνο μετά από έγγραφη αναφορά ή καταγγελία και αποτελεί υποχρέωση των Προϊσταμένων και γίνεται μέσα από την ιεραρχία κάθε Υπηρεσίας».

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 27 του ίδιου Κανονισμού (πειθαρχικές ποινές):

« 1.Οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται για κάθε παράπτωμα, ανάλογα με την βαρύτητα του, είναι οι εξής: α. Γραπτή επίπληξη. β. Πρόστιμο του ημερομισθίου για κάθε ημέρα και μέχρι τρεις (3) ημέρες. γ. Αργία 1 έως 2 ημερών ή πρόστιμο 1 έως 2 ημερομισθίων. δ. Αργία 3 έως 10 ημερών ή πρόστιμο 3 έως 4 ημερομισθίων. ε. Αργία 11 έως 30 ημερών. στ. Προσωρινή παύση πάνω από 31 ημέρες μέχρι 4 μήνες. ζ. Απόλυση».

II. ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καταστατικού του πρώτου αιτούντος σωματείου Σκοπός αυτού είναι μεταξύ άλλων «1. Η διασφάλιση όλων των εργαζομένων στην Αστική Συγκοινωνία Θεσ/νίκης, για την προστασία των ηθικών, οικονομικών, ασφαλιστικών, επαγγελματικών και κοινωνικών συμφερόντων αυτών και η βελτίωση των όρων εργασίας και των αποδοχών των μελών», η δε ρύθμιση της προσβαλλόμενης πράξης εισάγοντας κατ' ουσίαν ασυμβίβαστο μεταξύ της ιδιότητας του εργαζόμενου στον Ο.Α.Σ.Θ. και της ιδιότητας του μετόχου ή στελέχους ή εργαζόμενου σε επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τον οργανισμό βαίνει σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων των μελών αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καταστατικού του **δεύτερου αιτούντος** «Σκοπός του Σ. είναι η προαγωγή των οικονομικών και επαγγελματικών συμφερόντων των συνεταίρων και ειδικότερα: [...] η) Να ιδρύει μηχανουργεία, γκαράζ, ή άλλες εγκαταστάσεις παρόμοιες, [...] ι) Να κάνει κάθε άλλη παρόμοια εργασία που δεν

απαγορεύεται από τον Νόμο και η οποία θα μπορεί να είναι χρήσιμη και ωφέλιμη για τους συνεταίρους». Στην παρούσα φάση βασικός σκοπός του συνεταιρισμού είναι η εκμετάλλευση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας που αυτός διαθέτει. Σε σχέση με τον Ο.Α.Σ.Θ. ο συνεταιρισμός έχει προβεί στην εκμίσθωση δύο οικοπέδων έκτασης 10.831,82 τ.μ. και 44.027,71 τ.μ. όπου λειτουργούν τα αμαξοστάσια Φοίνικα και Σταυρούπολης αντίστοιχα, καθώς και οριζοντίων ιδιοκτησιών στο εμπορικό και επιχειρησιακό κέντρο CIVITAS επί της οδού Αλεξάνδρου Παπαναστασίου, όπου στεγάζονται οι διοικητικές υπηρεσίες του οργανισμού. Οι μισθώσεις αυτές, που καταρτίστηκαν το 1960 παραμένουν ενεργές μέχρι και σήμερα, ωστόσο από το έτος 2012 έχει παρουσιαστεί συστηματική καθυστέρηση στην καταβολή των μισθωμάτων, με αποτέλεσμα ο Συνεταιρισμός να έχει πλέον περιορισμένα ταμειακά διαθέσιμα, και ως εκ τούτου από το έτος 2013 έχει διακοπεί προσωρινά η διακοπή μερίσματος προς τους συνεταίρους. Άλλωστε, εκτός από τις υφιστάμενες μισθώσεις, ο Συνεταιρισμός, δεν συναλλάσσεται με τον ΟΑΣΘ, με κανέναν άλλο τρόπο ή μορφή.

Ως προς το **τρίτο αιτούν σωματείο** σημειώνεται ότι, με την από 8-4-2010 οικονομική συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του ΟΑΣΘ και του ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης Α.Ε., που κυρώθηκε με το άρθρο 17 του ν. 3897/2010 επεκτάθηκε (σε συνέχεια προηγούμενης επέκτασης) η περιοχή εκτέλεσης αστικής συγκοινωνίας από τον ΟΑΣΘ σε περιοχές που πρότινος εξυπηρετούνταν από την ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης, ενώ στις 16-12-2010 υπογράφηκε δυνάμει του άρθρου 9 παρ. 5 του ίδιου νόμου προγραμματική σύμβαση μεταξύ ΟΑΣΘ και ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης ΑΕ (που κυρώθηκε με την Υ.Α. υπ' αριθμ. 62721/5875, ΦΕΚ Β'449/22-3-2011), με την οποία η ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης Α.Ε. λαμβάνει από τον ΟΑΣΘ ετήσια αποζημίωση 950.000 ευρώ ως αντάλλαγμα για την υποχρεωτική παραχώρηση συγκοινωνιακού έργου. Με την ίδια σύμβαση προβλέφθηκε περαιτέρω η μεταφορά στον ΟΑΣΘ 27 εργαζομένων της ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης Α.Ε. -εγγεγραμμένων μελών στο τρίτο αιτούν σωματείο και μετόχων της ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης ΑΕ-, διαδικασία που και κατά το παρελθόν είχε ακολουθηθεί κατά την πρώτη, δυνάμει του άρθρου 5 του ν. 2898/2001, επέκταση της περιοχής εκτέλεσης αστικής συγκοινωνίας, με τη μεταφορά προσωπικού της ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης ΑΕ -που θα μπορούσε να θεωρηθεί συναλλασσόμενη με τον ΟΑΣΘ επιχείρηση ως εκ της υπογραφής της ως προγραμματικής σύμβασης-, περί τα 200 άτομα, στον τελευταίο οργανισμό. Άλλωστε, σκοπός του σωματείου, κατά το Καταστατικό του, είναι μεταξύ άλλων και η

υπεράσπιση των συμφερόντων των μελών του, τα οποία πλήττονται εν προκειμένω από την προσβαλλόμενη πράξη.

Ο **τέταρτος αιτών** τυγχάνει εργαζόμενος στον ΟΑΣΘ σε θέση διοικητικού υπαλλήλου (Τμήμα Μετόχων), συνεταιίρος (κάτοχος συνεταιριστικής μερίδας) και Πρόεδρος του Προμηθευτικού Συνεταιρισμού Ηρακλής. Συνεπώς, συντρέχει στο πρόσωπό του η διπλή ιδιότητα του εργαζομένου –υποκείμενου στην πειθαρχική εξουσία του ΟΑΣΘ- καθώς και του μετέχοντος σε επιχείρηση συναλλασσόμενη με αυτόν, στις οποίας τα όργανα διοίκησης μάλιστα μετέχει.

Και επομένως όλοι οι αιτούντες έχουν πρόδηλο έννομο συμφέρον για την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης, το μεν πρώτο σωματείο έχοντας ως καταστατικό του σκοπό την προστασία των συμφερόντων των εργαζομένων στον ΟΑΣΘ, τα δικαιώματα των οποίων πλήττει ευθέως η προσβαλλόμενη πράξη, ο δεύτερος συνεταιρισμός ως συναλλασσόμενος-εκμισθωτής με τον ΟΑΣΘ υποβαλλόμενος σε αναγκαστικές μεταβολές στη σύνθεση και λειτουργία ως εκ του θεσπισθέντος σε βάρος μελών του πειθαρχικού παραπτώματος, το τρίτο σωματείο έχοντας μέλη που πλέον –ως εκ των μεταφορών- τυγχάνουν και εργαζόμενοι στον ΟΑΣΘ, και τέλος ο τέταρτος αιτών ως εργαζόμενος αυτού, υποκείμενος στην πειθαρχική του εξουσία και υπόχρεος σε μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας που κατέχει στον πρώτο αιτούντα συνεταιρισμό.

III. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ

1. Προσβολή της οικονομικής ελευθερίας και της αρχής της αναλογικότητας.

Επειδή στη νομολογία παγίως γίνεται δεκτό ότι με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Συντάγματος κατοχυρώνεται, ως ατομικό δικαίωμα, η οικονομική ελευθερία, δηλαδή η ελευθερία του ατόμου να αναπτύσσει την οικονομική δραστηριότητά του. Ειδική εκδήλωση του συνταγματικού αυτού δικαιώματος αποτελεί για τους ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, η ελευθερία των συμβάσεων, στην οποία ανήκουν, μεταξύ άλλων, η επιλογή καταρτίσεως συμβάσεως καθώς και η σύμφυτη αξίωση της

τηρήσεως των συμβατικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων. Περιορισμοί της οικονομικής ελευθερίας συνιστούν εξαιρετικά μέτρα, το οποίο καθίσταται συνταγματικά ανεκτό εφόσον δικαιολογείται από για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και, πάντως, «πρέπει να προβλέπονται με βάση γενικά, αντικειμενικά και πρόσφορα κριτήρια και να λαμβάνεται στο πλαίσιο της αρχής της αναλογικότητας» (ΣτΕ 3199/2003, 1909/2001 Ολομ., κ.ά.).

Επειδή από τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 24-27 του Κανονισμού Προσωπικού του ΟΑΣΘ προκύπτει ότι παράβαση γενικής υποχρέωσης του προσωπικού, και μεταξύ αυτών και του νεοθεσπισθέντος ασυμβίβαστου μεταξύ της ιδιότητας του εργαζόμενου στον οργανισμό και της ιδιότητας του μετόχου, στελέχους ή εργαζόμενου σε επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τον ΟΑΣΘ καθίσταται πειθαρχικό παράπτωμα, που άγει στην άσκηση πειθαρχικής δίωξης εκ μέρους του Οργανισμού, εξικνούμενης έως και την απόλυση εργαζομένου.

Άλλωστε, η ίδια διάταξη συνεπάγεται σοβαρές συνέπειες και σε σχέση με τις συναλλασσόμενες με τον ΟΑΣΘ επιχειρήσεις, στις οποίες δραστηριοποιούνται ως μέτοχοι ή στελέχη ή εργαζόμενοι του τελευταίου. Ειδικά ως προς τον δεύτερο αιτούντα Συνεταιρισμό, ο οποίος θα μπορούσε να θεωρηθεί εμπίπτων στην έννοια της συναλλασσόμενης επιχείρησης, κατά την εξαιρετικά ευρεία διατύπωση της σχετικής διατάξεως της προσβαλλόμενης, λόγω της εκμίσθωσης προς τον ΟΑΣΘ δύο αμαξοστασίων και των κεντρικών κτιρίων Διοίκησης, ζήτημα ανακύπτει ενόψει του πραγματικού δεδομένου ότι εκ των 1337 μελών του συνεταιρισμού τα 190 εργάζονται στον ΟΑΣΘ, τα οποία ωστόσο θα πρέπει να αποβάλουν εντός της τασσόμενης προθεσμίας την ιδιότητα των μελών. Ωστόσο, εργαζόμενοι του ΟΑΣΘ που φέρουν και την ιδιότητα των μελών του συνεταιρισμού, συμμετέχουν στα όργανα διοίκησης του τελευταίου (σύμφωνα με το άρθρο 13 του Καταστατικού Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο και Εποπτικό Συμβούλιο), όπως εν προκειμένω τέταρτοζαιτών που τυγχάνει και Πρόεδρος του Δ.Σ.. Και επομένως η εισαγωγή του ασυμβίβαστου επ' απειλή πειθαρχικών κυρώσεων, και η υποχρέωση μεταβίβασης της συνεταιριστικής μερίδας, συνεπάγεται εντεύθεν εξαναγκαστικές μεταβολές στα όργανα διοίκησης του συναλλασσόμενου συνεταιρισμού, συνιστώντας κατ' ουσίαν επέμβαση του κανονιστικού νομοθέτη στα εσωτερικά μιας επιχείρησης - νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου που

δραστηριοποιείται στην ιδιωτική οικονομία. Η απαγόρευση αυτή αποτελεί επομένως περιορισμό της οικονομικής ελευθερίας και από την άποψη ότι εισάγει ένα σοβαρό εμπόδιο στη δραστηριοποίηση των ιδιωτικών επιχειρηματικών φορέων, -οι οποίοι απολαμβάνουν στο πλαίσιο της ανωτέρω ελευθερίας του δικαιώματος να μετέχουν ισότιμα στην οικονομική ζωή της χώρας επιλέγοντας ελεύθερα την επιχειρηματική τους πολιτική και, για την περίπτωση των νομικών προσώπων, τα όργανα που την αποφασίζουν και την υλοποιούν-και δηστη σύναψη συμβάσεων με τον ΟΑΣΘ, και μάλιστα εξαιρετικά εκτεταμένο ως εκ της αοριστίας και ευρύτητας της έννοιας της “συναλλαγής”.

Στην προκείμενη περίπτωση όμως ελλείπει λόγος δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί την θέσπιση του περιορισμού αυτού, αφού δεν προκύπτει από τον εξουσιοδοτικό νόμο, τις προπαρασκευαστικές εργασίες ή την ίδια την προσβαλλόμενη απόφαση γιατί η συμμετοχή εργαζομένων του ΟΑΣΘ σε επιχειρήσεις, κατ’ ενάσκηση του σχετικού συνταγματικού τους δικαιώματος, καθιστά άνευ ετέρου αθέμιτη τη συναλλαγή των τελευταίων με τον οργανισμό. Ακόμη δε και αν ήθελε υποτεθεί καθ’ υποφοράν ότι σκοπείται η αποφυγή οιονεί καταδολίευσης του ΟΑΣΘ (ο οποίος πάντως διαθέτει δικά του όργανα διοίκησης, υπόλογα κατά νόμον για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του και υποκείμενα σε έλεγχο για τα πεπραγμένα τους, επομένως και για τη σύναψη τυχόν κριθεισών ως επιζήμιων συμβάσεων), τότε πάντως το μέτρο αυτό, που ενώ κατ’ αρχήν δεν φαίνεται να κωλύει τη σύναψη συμβάσεων οικονομικού περιεχομένου με τον οργανισμό, τυχάνει αντίθετο στην αρχή της αναλογικότητας, αφού επιρρίπτει πειθαρχική ευθύνη (με δυνητικά επιβαλλόμενη πειθαρχική ποινή την απόλυση) στους εργαζόμενους που φέρουν την ιδιότητα του μετόχου, στελέχους ή εργαζομένου σε επιχείρηση-δηλαδή σε πρόσωπα μη ευρισκόμενα εντός του συμβατικού δεσμού που υποτίθεται φέρει την υπόνοια του αθέμιτου. Εν γένει όμως, όπως γίνεται δεκτό, αυτό που μπορεί να συνιστά περιορισμό στην προσωπική ελευθερία την οικονομική ελευθερία, και τα ενοχικά δικαιώματα του εργαζομένου με τρίτους είναι η συγκεκριμένη ατομική συμπεριφορά που βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του εργοδότη (Ι. Κουκιάδη, Εργατικό Δίκαιο - Ατομικές Εργασιακές Σχέσεις, σ. 694, Λεβέντη – Παπαδημητρίου, Ατομικό Εργατικό Δίκαιο, σ. 363 επ.), και όχι η υποτιθέμενη βλάβη συμφερόντων από εταιρείες - τρίτα πρόσωπα, ιδίως κεφαλαιουχικές, στις οποίες μάλιστα ο εργαζόμενος είναι απλός

μέτοχος, χωρίς να διαθέτει πλειοψηφία μετοχών ή την πλειοψηφία του Διοικητικού Συμβουλίου. Συνεπώς, η επιβολή υποχρέωσης στο μισθωτό να μη βλάπτει τα εύλογα συμφέροντα του εργοδότη με πράξεις ή παραλείψεις διακρίνεται από την επιβολή απαγόρευσης στο μισθωτό να συμμετέχει σε φορείς που συναλλάσσονται με τον εργοδότη, αφού σε αυτή την περίπτωση η επιλογή του συναλλασσόμενου και το περιεχόμενο της συναλλαγής ανήκουν στην αποκλειστική ευθύνη του εργοδότη.

Για το λόγο αυτό, η αναφορά από την επίδικη διάταξη σε συναλλασσόμενη επιχείρηση και η απαγόρευση συμμετοχής σε αυτήν του εργαζόμενου, χωρίς καμία σύνδεση με συγκεκριμένη ατομική συμπεριφορά του εργαζόμενου ή το προσβαλλόμενο έννομο συμφέρον του εργοδότη, καθιστά τη σχετική ρύθμιση απολύτως αόριστη και υπερβαίνει τα ακραία όρια της αρχής της αναλογικότητας.

Τούτο μάλιστα συμβαίνει δίχως να εξετάζεται η τήρηση της οικονομικής ισοτιμίας και ισορροπίας μεταξύ των συμβαλλομένων στο πλαίσιο της συγκεκριμένης συναλλαγής, και το όντως επωφελές ή επιζήμιό της, ενώ αφορά, κατά παράβαση περαιτέρω της αρχής της σαφήνειας και της προβλεψιμότητας του κανόνα δικαίου που ισχύει στο πειθαρχικό και κυρωτικό δίκαιο, κάθε είδους συναλλαγή –άνευ έτερου προσδιορισμού π.χ. προμήθειες, μισθώσεις κ.ά.- χωρίς να ελέγχονται οι ισχύουσες συνθήκες στο πλαίσιο της οικείας αγοράς. Στο ίδιο πλαίσιο, κρίσιμο είναι το γεγονός ότι εν προκειμένω ο δεύτερος αιτών συνεταιρισμός δεν προβαίνει ευκαιριακά στη διενέργεια συναλλαγών με τον ΟΑΣΘ, αλλά αντίθετα εκμισθώνει σταθερά από το 1960 τα ίδια τρία ακίνητα ιδιοκτησίας του με διαρκείς συμβάσεις που είναι δυνατόν να ελεγχθούν ευχερώς και ανά πάσα στιγμή ως προς την τήρηση της οικονομικής ισορροπίας και ισοτιμίας μεταξύ των συμβαλλομένων. Και επομένως, υπό την έννοια αυτή και κατά τη στάθμιση της αναγκαιότητας του επίμαχου περιορισμού, ειδικώς για την περίπτωση των αιτούντων υφίστανται μέτρα που επιτυγχάνουν το ίδιο αποτέλεσμα χωρίς την επιβολή εκτεταμένων απαγορεύσεων. Σημειώνεται άλλωστε emphaticά ότι στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης του οργανισμού, έχει ήδη εξαγγελθεί η μεταφορά των εγκαταστάσεών του σε κτιριακές δομές ιδιοκτησίας του Δημοσίου, και επομένως είναι σε ενεστώτα χρόνο αβέβαιη η συνέχιση των εν λόγω μισθώσεων και στο μέλλον. Επομένως, πιθανολογείται σφόδρα ότι η σκοπούμενη εντός τετραμήνου μεταβίβαση των συνεταιριστικών μερίδων θα καταστεί άνευ αντικειμένου, έχοντας όμως ήδη επιφέρει βλάβη στα συνταγματικώς προστατευόμενα αγαθά των αιτούντων.

Περαιτέρω, αντίθεση στην αρχή της αναλογικότητας υφίσταται και σε σχέση με την αδιαφοροποίητη μεταχείριση μεταξύ των κατηγοριών μετόχου, στελέχους και εργαζόμενου σε επιχείρηση που συναλλάσσεται με τον ΟΑΣΘ, τούτο δε διότι ο σχετικός περιορισμός επιβάλλεται σε αυτούς αδιάκριτα, χωρίς το επιλεγέν από τον κανονιστικό νομοθέτη κριτήριο να διαθέτει άμεση ή έμμεση σύνδεση με τη δυνατότητα τινός εργαζομένου να ασκήσει εκ της θέσης του στον οργανισμό, ή τη σχέση του με τη συναλλασσόμενη επιχείρηση, πραγματική επιρροή στη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με την οικονομική διαχείριση και τις συναλλαγές αυτού. Επί παραδείγματι, είναι σαφές ότι από τη φύση των ασκούμενων καθηκόντων τούτο παραλλάσσει για έναν εργαζόμενο οδηγό, έναντι π.χ. υπαλλήλου διοικήσεως, ενώ προφανώς δεν υφίσταται καν για το μέτοχο οποιασδήποτε ανώνυμης εταιρίας (π.χ. ΔΕΗ) και ανεξαρτήτως ποσοστού κατεχόμενου μετοχικού κεφαλαίου (π.χ. μικρομέτοχος). Και επομένως, καταλαμβάνονται οριζόντια από τον εισαγόμενο περιορισμό και πρόσωπα που δεν έχουν δυνατότητα να επηρεάσουν τις οικονομικές λειτουργίες του ΟΑΣΘ, όπως χαρακτηριστικά συμβαίνει τόσο για τα μέλη του εκμισθωτή – συνεταιρισμού, όσο και για τους εργαζόμενους στον ΟΑΣΘ εκ μεταφοράς – μετόχους στην λήπτρια αποζημίωσης για την αναγκαστική παραχώρηση συγκοινωνιακού έργου ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης ΑΕ, που τυγχάνουν και μέλη του τρίτου αιτούντος σωματείου.

Από τα παραπάνω προκύπτει λοιπόν ότι η εισαγόμενη διά της προσβαλλόμενης απόφασης ρύθμιση παραβιάζει την οικονομική ελευθερία τόσο των συναλλασσόμενων με τον ΟΑΣΘ επιχειρήσεων στις οποίες μετέχουν εργαζόμενοι αυτού, όσο και αυτών των τελευταίων, περαιτέρω δε και την αρχή της αναλογικότητας, για τους λόγους δε τυγχάνει ακυρωτέα.

2. Αθέμιτος περιορισμός και στέρηση περιουσίας (άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ)

Επειδή κατά την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την οποία παγίως πλέον υιοθετούν και τα ελληνικά δικαστήρια, η έννοια της περιουσίας –την οποία προστατεύει το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, που σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 Συντ. υπερισχύει κάθε

αντίθετης διάταξης νόμου— είναι ευρύτατη και καλύπτει όχι μόνο γεγενημένα δικαιώματα, αλλά και απλώς κεκτημένα «οικονομικά συμφέροντα», όπως η νόμιμη προσδοκία δικαιώματος. Πιο συγκεκριμένα: «Στην έννοια της περιουσίας, η οποία έχει αυτόνομο περιεχόμενο, ανεξάρτητο από την τυπική κατάταξη των επιμέρους περιουσιακών δικαιωμάτων στο εσωτερικό δίκαιο, περιλαμβάνονται όχι μόνον τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα “περιουσιακής φύσεως”, καθώς και τα κεκτημένα “οικονομικά συμφέροντα”. Καλύπτονται, κατ’ αυτόν τον τρόπο, και τα ενοχικής φύσεως περιουσιακά δικαιώματα και, ειδικότερα, απαιτήσεις που απορρέουν από έννομες σχέσεις του δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση, είτε απλώς γεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον, έως την προσφυγή στο δικαστήριο, δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικώς, εφόσον, δηλαδή, υφίσταται σχετικώς μια επαρκής νομική βάση στο εσωτερικό δίκαιο του συμβαλλομένου κράτους, προϋπόθεση που συντρέχει, ιδίως, όταν η απαίτηση θεμελιώνεται σε νομοθετική ή κανονιστική διάταξη ή σε παγιωμένη νομολογία των δικαιοδοτικών οργάνων του συμβαλλομένου κράτους» (βλ. ΣτΕ 668/2012 Ολομ., και τις εκεί αναφερόμενες αποφάσεις του Δικαστηρίου του Στρασβούργου). Ως κεκτημένο οικονομικό συμφέρον κατά την έννοια της παραπάνω νομολογίας είναι προφανές ότι νοείται και η συνεταιριστική μερίδα που εργαζόμενοι στον ΟΑΣΘ και συνεταίροι στον αιτούντα Συνεταιρισμό κατέχουν (όπως ασφαλώς και η μετοχή στην ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης ΑΕ).

Με τη ρύθμιση της υπ’ αριθμ. Α – οικ. 69969/3872/6-11-2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, όπως προεκτέθηκε, ο νομοθέτης παρεμβαίνει κατ’ ουσίαν σε συνεστημένη και λειτουργούσα συμβατική σχέση, μεταξύ του ΟΑΣΘ και των με αυτόν συναλλασσόμενων με διαρκείς συμβάσεις, υποχρεώνοντας μεταβολές στη σύνθεση και πάσης φύσεως επιχειρήσεων που συμβλήθηκαν με τον ΟΑΣΘ, εφόσον μετέχουν σε αυτές εργαζόμενοι του οργανισμού. Τούτο διότι οι τελευταίοι οφείλουν εντός προθεσμίας 4 μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης στηνΕτΚ, ήτοι μέχρι τις 16-3-2018, να μεριμνήσουν για τη μεταβίβαση των συνεταιριστικών μερίδων ή μονάδων τους. Κατά τούτο, οι τελευταίοι υποχρεούνται να στερηθούν κεκτημένα οικονομικά συμφέροντά τους ενοχικής φύσης (συνεταιριστικές μερίδες/μονάδες), από τα οποία απέρρευε νόμιμη προσδοκία δικαιώματος (διανεμόμενο κατ’ έτος μέρισμα). Πέραν άλλωστε καθαυτής της απώλειας του ίδιου του περιουσιακού δικαιώματος, οι εργαζόμενοι-συνεταίροι θα υποβληθούν για την

ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας με τις νόμιμες διατυπώσεις σε περαιτέρω δαπάνη (φόροι μεταβίβασης, τέλη κ.ά), την οποία ασφαλώς θα υποστούν οι ίδιοι ως οικονομική βλάβη. Για ορισμένους δε εκ των εργαζομένων-συνεταίρων δεν είναι καν δυνατή, λόγω οφειλών τους προς το Δημόσιο, η έκδοση της αναγκαίας για τη μεταβίβαση της μερίδας φορολογικής ενημερότητας, και επομένως αυτοί ευρίσκονται –πέραν της ήδη κακής οικονομικής τους κατάστασης- σε απόλυτη αδυναμία “τακτοποίησης”, κατά την έννοια της προσβαλλόμενης πράξης, των εκκρεμοτήτων που απορρέουν από την διπλή τους ιδιότητα ως εργαζομένων στον ΟΑΣΘ και συνεταίρων.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι σύμφωνα με την τέταρτη παράγραφο του άρθρου 4 του Καταστατικού του αιτούντος συνεταιρισμού νέα μέλη, προς τα οποία είναι άρα εφικτή η μεταβίβαση των συνεταιριστικών μεριδίων μόνο οι συγγενείς εξ αίματος και αγχιστείας μέχρι α' βαθμού των συνεταίρων, ενώ μετά την κρατικοποίηση του οργανισμού (στον οποίο μετέχει ως μοναδικός μέτοχος το Δημόσιο σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 4482/2017) καταργήθηκε εν τοις πράγμασι η δυνατότητα μεταβίβασης σε μετόχους του ΟΑΣΘ. Και συνεπώς εργαζόμενοι-κάτοχοι συνεταιριστικών μεριδίων/μονάδων που δεν έχουν συγγενείς α' βαθμού (ανιόντες ή κατιόντες) στερούνται τη δυνατότητα μεταβίβασης, και υπόκεινται κατ' ουσίαν σε απαλλοτρίωση περιουσιακού δικαιώματος άνευ καταβολής αντισταθμίματος. Για δε τους έχοντες ανήλικους, συγκεκριμένα, κατιόντες είναι σαφές ότι η προς αυτούς μεταβίβαση (ως μέσο τακτοποίησης) έχει εκ των πραγμάτων τυπικό χαρακτήρα και είναι άρα απρόσφορη να υπηρετήσει τον φερόμενο ως επιδιωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος, εφόσον οι δικαιούχοι γονείς είναι οι έχοντες τη διοίκηση της περιουσίας του τέκνου, ως ασκούντες τη γονική μέριμνα αυτού σύμφωνα με το άρθρο 1510 ΑΚ.

Η εφαρμογή, επομένως, των διατάξεων της υπ' αριθμ. Α – οικ. 69969/3872/6-11-2017 απόφασης, κατά το μέρος που στερεί –επ' απειλή πειθαρχικών κυρώσεων εξικνούμενων έως την απόλυση- από τους εργαζόμενους στον ΟΑΣΘ το δικαίωμα συμμετοχής σε επιχειρήσεις που συναλλάσσονται με τον οργανισμό(κατ' ουσίαν επιβάλλοντας μεταβολές στη σύνθεση και λειτουργία αυτών), συνιστά *ανεπίτρεπτο περιορισμό περιουσιακού δικαιώματος των εργαζομένων στον ΟΑΣΘ*, ο οποίος αντίκειται στο άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ. Τούτο δε διότι άλλωστε κατά τα προεκτεθέντα, δεν συντρέχει εν προκειμένω δικαιολογητικός του περιορισμού λόγος δημοσίου συμφέροντος, ο οποίος επιπροσθέτως να πληροί τις

προδιαγραφές της αρχής της αναλογικότητας. Σημειωτέον μάλιστα ότι η τεθείσα συντομότερη προθεσμία 4 μηνών για την τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων, επιτείνει την βλάβη στο δικαίωμα της περιουσίας που υφίστανται οι εργαζόμενοι/συνεταίροι, αφού υποχρεώνει αυτούς κατ' ουσίαν σε βεβιασμένη μεταβίβαση των συνεταιριστικών μεριδίων/μονάδων τους, χωρίς να εξασφαλίζεται διάστημα επαρκές για την ανεύρεση αγοραστή και τη διαπραγμάτευση τιμήματος ανταποκρινόμενου στην πραγματική αξία της μεταβιβαζόμενης συνεταιριστικής συμμετοχής.

Με την παρούσα διορίζουμε ως πληρεξούσιο δικηγόρο κατά την έννοια του άρθρου 27 του π.δ. 18/1989, τον δικηγόρο Κώστα Χ. Χρυσόγονο (Α.Μ. ΔΣΘ 2387), Πλατεία Δημοκρατίας 1, Θεσσαλονίκη Τ.Κ. 54629, τηλ. 2310.543028, e-mail: costaschryssogonos@gmail.com, και αντίκλητο τη δικηγόρο Αθηνών Βασιλική Π. Αθανάσογλου ΑΜΔΣΑ 22297, Καραγιώργη Σερβίας 4, Αθήνα.

Για τους λόγους αυτούς

Ζητούμε:

- Να γίνει δεκτή η παρούσα αίτηση.
- Να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις.
- Να καταδικαστεί ο αντίδικος στη δικαστική μας δαπάνη και την αμοιβή του πληρεξούσιου μας δικηγόρου.

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος

